

HANS DAMA

100 de ani de la nașterea scriitorului și savantului timișorean Rudolf Hollinger

Bănățeanul Rudolf Hollinger (1910-1997), timișorean de baștină, profesor la Universitatea din orașul de pe Bega, savant germanist, anglicist, romanist, sanscritolog, egiptolog, poet și dramaturg, s-a bucurat de toată considerația academicianului Iorgu Iordan și a profesorilor Eugen Todoran, Gheorghe I. Tohăneanu, Victor Iancu sau a altor colegi. Translator în armata română, apolitic și departe de a adera la ideologia nazistă, dar, întrucât fusese în perioada interbelică redactor-șef al revistei „Der deutsche Lehrer” [„Dascălul german“], n-a scăpat de prigoana comunistă din România de după cel de-al Doilea Război Mondial: alungat de la Universitate la „munca de jos”, readus la catedră și din nou trimis la întreprinderea „Tehnometal” din Timișoara, până când Ilie Murgulescu (care-l aprecia încă din anul 1948, când, ca rector al Institutului Politehnic, îl chemase să predea limba germană), devenind ministru al învățământului, dispune întoarcerea sa imediată la catedra de germanistică a Filologiei timișorene, în cadrul căreia rămâne până la pensionarea sa. Pierzându-și lumina ochilor în urma unei operații, emigrează în 1980 în Germania, unde, în ultimii 17 ani ai vieții, publică la München (1986) volumul *Gedichte [Poezii]* și îi dictează soției, printre altele, *Mozaicul unui declin*, propria-i viață. Moare la Langenau în 7 ianuarie 1997, când îi apare volumul de versuri *Deine Stunde, Tod, ist groß [Mare ceas e, Moarte, ceasul tău]*, Linz/Donau, 1997. Piesele sale de teatru tratează teme istorice: *Die Feuerkrone oder Dozsas Kampf und Verklärung* (historisches Trauerspiel) [*Coroana de foc sau lupta și transfigurarea lui Doja* (tragedie istorică)] și *Echnaton – König von Ägypten* (historisches Drama) [*Echnaton – regele Egiptului* (dramă istorică)], iar dramele cu teme din lumea artistului dezbat problemele existenței umane, ale artei și ale vieții sociale contemporane.

Rudolf Hollinger a scris o poezie în vers clasic și liber, folosind o limbă aleasă, cu tendințe spre clasicism, însă de un rafinament modern, cum se poate vedea și din traducerile de jos:

Iulie

Arde soarele.
Ard munții,
iar pădurile tac.
Doar când și când
vântul leagănă
crengile pline.
Frunziș, miresme și
caise.

Plecare

Se așterne-n depărtări pământul.
Foșnesc salcâmi pe de lături,
împrăștiați fără de număr,
pe ici, pe colo strălucește
câte-un acoperiș.
Dar ceea ce cântă și cântă
sunt roțile;
iar tu aștepți îndelung
să se oprească.

Călătorie nocturnă

Crește-argintie
lumina în ceri,
de clarele lucruri
se-agaț-adieri.
Somnul mă-nvinge
și scap de fiori,
pe brazde și pajiști
e roua din zori.
Luna coboară
pe panta-i în jos,
pământu-o primește
când cânt-un cocoș.
Aur scânteie-n
Luceafăr, firesc,
flăcări și soare
pe Domnu-l slăvesc.
Cad din picioare
trăpașii; salut
turnuri de-acuma,
voios, dar tăcut.

Tinerețea

Tinerețea
e ca o haină de gală,
ajunge o pată
ca să-i știrbească strălucirea.
Îl tăgăduiți
pe Goethe și Schiller,
fiindcă ei
vă incomodează.
Vă jucați

cu sentimentele sublime,
dar sentimentul
este, ca cerul albastru,
sfânt.
Furtuna încă nu-i
poezie:
abia simetria pură
și gândirea severă
conduce la ea.

Salcia plângătoare

Pletele-i de-alint și jale-n
iarba verde curg și curg,
căci se-nvârt în cercul mare
toate ce-n adânc se scurg.
Apa-n văi iar ne coboară,
cu același viu șuvoi,
parc-ar fi ultima oară,
bun destin ori mari nevoi.
Dar când grei nori se ridică
hăt departe-n zări cerești,
salcia prinde să ne zică
viersuri noi și noi povești.
O-nfioară negureața,
când se zbate frunza-n vânt?
Știe ea mai mult cum viața
ne ia-n barca-i tremurând?
Cum furtuni bat în coroane,
a crăpat și-a ei – prostesc.
Vin și pleacă uragane:
Pom și om se oțlesc.

(Traducere de Simion Dănilă)